

FINANČNA PISMENOST

Gradivo pripravil Razvojni tim za matematično pismenost (RT MP) v projektu NA-MA POTI na osnovi opredelitve in gradnikov matematične pismenosti

Avtorji: aktivni člani Razvojnega tima za matematično pismenost:

mag. Mateja Sirmnik, Vesna Vršič, Irena Simčič, Fanika Fras Bero, dr. Francka Lovšin Kozina, dr. Nik Stopar, mag. Simona Pustavrh, Simona Vreš, Ana Kretič Mamič, Viktorija Ternar, Kristina Angelov Troha, Danica Petric, Tanja Kokalj, dr. Simon Brezovnik

OPREDELITEV FINANČNE PISMENOSTI

Finančna pismenost je zmožnost posameznika, da na osnovi finančnega znanja

- uporablja finančne pojme in postopke v različnih življenjskih situacijah,
- analizira, utemeljuje, vrednoti in učinkovito sporoča svoje zamisli in rezultate pri oblikovanju, reševanju in interpretaciji finančnih problemov v različnih življenjskih situacijah,
- sprejema odgovorne/utemeljene odločitve s prepoznavanjem razlik med željami, zmožnostmi in dejanskimi potrebami,
- zaveda se vloge finančnih veščin in pomena ustreznega izobraževanja na tem področju za kakovostno vsakdanje in poklicno življenje.

1. GRADNIK

Finančne veščine, razumevanje in uporaba finančnih terminov, postopkov ter strategij, sporočanje kot osnova finančne pismenosti

vrtec	1. VIO	2. VIO	3. VIO	Srednja šola
1.1 razume sporočila s finančno vsebino				
a) (sprejema) razume enostavna ustna, grafična sporočila s finančno vsebino	a) (sprejema) razume enostavna sporočila s finančno vsebino b) samostojno pridobi podatke iz ustnih in pisnih virov	a) (sprejema) razume enostavna in strukturirana sporočila s finančno vsebino b) povzema sporočilo s finančno vsebino, izlušči bistvo in potrebne podatke ter tvori novo sporočilo c) samostojno pridobi podatke iz ustnih in pisnih virov	a) (sprejema) razume enostavna, strukturirana in kompleksna sporočila (finančni dokumenti, finančni podatki) s finančno vsebino b) uporablja ustrezne bralne strategije pri branju z razumevanjem finančnih besedil in pri reševanju nalog c) povzema sporočilo s finančno vsebino, izlušči bistvo in potrebne podatke ter tvori novo sporočilo d) samostojno pridobi podatke iz verodostojnih virov	a) (sprejema) razume enostavna, strukturirana in kompleksna sporočila (finančni dokumenti, finančni podatki) s finančno vsebino b) uporablja ustrezne bralne strategije pri branju z razumevanjem finančnih besedil in pri reševanju nalog c) povzema sporočilo s finančno vsebino, izlušči bistvo in potrebne podatke ter tvori novo sporočilo d) samostojno pridobi podatke iz verodostojnih virov
1.2 pozna in uporablja finančno terminologijo in simboliko				
a) pri pogovoru/v simbolnih igrah uporablja nekatere vsakdanje finančne termine*(glej opombo 1)	a) pri opisovanju situacije uporablja nekatere finančne termine*(glej opombo 1)	a) pri opisovanju situacije uporablja nekatere finančne termine*(glej opombo 2) in simbole	a) pozna, razume in uporablja nekatere finančne termine*(glej opombo 2), simbole, kratice oz. okrajšave b) ubesedeno finančno sporočilo zapiše s simboli in obratno	a) pozna, razume in uporablja finančne termine*(glej opombo 2), simbole, kratice oz. okrajšave b) ubesedeno finančno sporočilo zapiše s simboli in obratno

Naložbo sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada

			c) smiselno uporablja finančni jezik tudi v drugih kontekstih	c) smiselno uporablja finančni jezik tudi v drugih kontekstih
Predlagani so nekateri finančni termini, ki ji vzgojitelj/učitelj izbira skozi obdobja glede na situacijo oz. obravnavano vsebino				
Opomba 1: npr. denar (evro, cent), razporejanje denarja, kovanec, bankovec, račun, cena, plačilo, banka, bančni račun, bankomat, dvig denarja, menjalnica, plačilna kartica, popust, varčevanje, hranilnik, žepnina, dobrodelnost, poraba (potrošnja)		Opomba 2: npr. dobrina (nujna, ne nujna), bančna poslovalnica, polog, elektronsko bančništvo (zasebnost in varnost), vrste bančnih računov, ravnanje s plačilnimi instrumenti (nakazilo, plačilo UPN naloga, trajnik itd.), etična potrošnja, obresti, letna obrestna mera, plačevanje obresti, popust, kredit (posojilo), valuta, menjalni tečaj, prejemki, izdatki, posojilodajalec, posojilojemalec, porok, zavarovano posojilo, davki, inflacija/deflacija, naložbe (skladi), finančne evidence, ravnanje z dolgom, načrtovanje upokojitve, proračun, zavarovanja		
1.3 predstavi, utemelji in vrednoti lastne miselne procese				
a) vključuje se v pogovor o vsakdanjih preprostih situacijah s finančno vsebino b) <i>po zastavljenih kriterijih presoja o lastnem delu</i>	a) vključuje se v pogovor o vsakdanjih situacijah s finančno vsebino b) <i>po zastavljenih kriterijih presoja o lastnem delu</i>	a) sodeluje v razpravi s finančno vsebino b) <i>po zastavljenih kriterijih presoja o lastnem delu</i>	a) sodeluje v razpravi s finančno vsebino b) <i>po zastavljenih kriterijih presoja o lastnem delu</i>	a) sodeluje v razpravi s finančno vsebino b) <i>po zastavljenih kriterijih presoja o lastnem delu</i>
1.4 prepozna, razume in uporablja matematične pojme v finančnih okoliščinah				
(opomba: gledamo opisnike pri matematični pismenosti)				
1.5 pozna in v različnih okoliščinah uporablja ustrezne postopke in orodja				
a) spoznava in raziskuje različne preproste vsakdanje situacije s finančno vsebino tako, da: opazuje, opisuje, prireja, primerja, razvršča, ureja ...	a) spoznava in raziskuje različne vsakdanje situacije s finančno vsebino tako, da: opazuje, prireja, primerja, razvršča in ureja elemente... b) uporablja matematične postopke in orodja pri	a) pozna in uporablja nekatere matematične postopke in orodja pri raziskovanju situacij in reševanju nalog s finančno vsebino b) spoznava praktične finančne postopke (npr. dvig-	a) pozna in uporablja matematične postopke in orodja pri reševanju problemov s finančno vsebino (npr. pri nakupu in prodaji različnih dobrin, pri varčevanju, na razprodajah...)	a) pozna in uporablja matematične postopke in orodja pri reševanju problemov s finančno vsebino (npr. pri najemu kredita, pri nakupu in prodaji različnih dobrin, pri varčevanju...)

Naložbo sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada

	reševanju nalog s finančno vsebino	polog denarja, plačilo položnic...)	b) pozna praktične finančne postopke (npr. izbira bančnega računa, dvig, polog denarja, namensko varčevanje...)	b) pozna in uporablja praktične finančne postopke (npr. odprte bančnega računa, trajnika, načrtovanje finančne varnosti...)
1.6 napoveduje in presoja rešitve, utemeljuje trditve in odločitve				
a) izraža svoje želje in presoja o možnosti njihovih uresničitvev	a) sprejme in pojasni svoje finančne odločitve b) presoja o željah in njihovo uresničitvev prilagaja finančnim zmožnostim	a) na podlagi podatkov, izkušenj in finančnega znanja predlaga rešitve b) presoja o željah in njihovo uresničitvev prilagaja finančnim zmožnostim c) sprejme in vrednoti svoje finančne odločitve	a) na podlagi podatkov, izkušenj in finančnega znanja predlaga rešitve b) presoja o željah in njihovo uresničitvev prilagaja finančnim zmožnostim c) razume razlike med željami, potrebami in finančnimi zmožnostmi v življenjskih situacijah d) sprejme in vrednoti svoje finančne odločitve in presoja o finančnih posledicah	a) na podlagi podatkov, izkušenj in finančnega znanja predlaga rešitve b) presoja o željah in njihovo uresničitvev prilagaja finančnim zmožnostim c) razume razlike med željami, potrebami in finančnimi zmožnostmi v življenjskih situacijah d) sprejme in vrednoti svoje finančne odločitve in presoja o finančnih posledicah
1.7 uporablja različne strategije pri reševanju problemov s finančnega področja				
a) pri reševanju situacij uporablja znane strategije	a) pri reševanju problemov uporablja znane matematične strategije b) na osnovi danih situacij oblikuje različna vprašanja c) presoja o ustreznosti izpeljave strategij pri reševanju problemov d) <i>reševanje problemov doživlja kot izziv in kreativno dejavnost</i>	a) pri reševanju problemov uporablja znane matematične strategije b) na osnovi danih situacij ali problemov oblikuje različna vprašanja in podobne probleme c) presoja o ustreznosti izbire strategij pri reševanju problemov	a) pri reševanju problemov uporablja različne matematične strategije b) na osnovi danih situacij ali problemov oblikuje različna vprašanja in podobne probleme c) presoja o ustreznosti izbire strategij pri reševanju problemov	a) pri reševanju problemov uporablja smiselne matematične strategije b) na osnovi danih situacij ali problemov oblikuje različna vprašanja in nove probleme c) presoja o ustreznosti izbire strategij pri reševanju problemov

Zavod
Republike
Slovenije
za šolstvo

NA-MA POTI

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD

Naložbo sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada

		d) reševanje problemov doživlja kot izziv in kreativno dejavnost	d) reševanje problemov doživlja kot izziv in kreativno dejavnost	d) reševanje problemov doživlja kot izziv in kreativno dejavnost
--	--	--	--	--

2. Gradnik finančne pismenosti:

- Reševanje problemov na finančnem področju v raznolikih kontekstih (izobraževalni in delovni, domači in družinski, osebni, družbeni)

2.1 obravnava raznolike življenjske probleme

2.2 obravnava situacije z matematičnim modeliranjem

Uporabljamo opisnike 2. gradnika matematične pismenosti

DELOVNA VERZIJA